

Jak policisté zavírají bránu

NEOCHOTNÁ POLICIE Přimět policii, aby vám pomohla v nesnázích, je někdy nad lidské síly. Někteří policisté jsou velmi vynalézaví při hledání výmluv, proč se vaším případem nemohou zabývat. A často přitom jde o vážnější zločiny, než je třeba vykradený sklep

Praha - To nemá cenu hlásit, vždyť jde jen o přešůpek. Musíte jít na služebnu v místě svého bydliště. Dnes tady už nikdo není, přijďte jindy. Budete tady akorát čekat tři hodiny a stejně se to pak odloží. Pokud neznáte pachatele, nemůžu to začít vyšetřovat. Tak znějí výmluvy, kterými se policisté snažili odradit oběti trestných činů od toho, aby podaly oznámení.

Zazněly ve skutečných případech, které shromažďuje sdružení **Společně k bezpečí**. To pomáhá lidem, kterým policie odmítla pomoci. Jeho zástupci tvrdí, že pro mnoho policistů se takový postup stal normou.

„Naše sdružení už eviduje několik desítek takových případů,“ říká Kateřina Pospíšilová, která dříve pracovala na odboru bezpečnostní politiky ministerstva vnitra.

Ležerní práce policistů přitom může mít i tragické následky. Ukázala to i nedávná vražda manželů Malhockých v Českých Budějovicích. Policie podcenila jejich prosbu o ochranu a poté je zavraždil jejich nevlastní syn.

Případy, které eviduje sdružení **Společně k bezpečí**, sice nekončí smrtí, ale dokazují, že dovolat se pomoci policie může být někdy obtížné. Zvláště pro lidi stojící na kraji společnosti. Například jedna pražská bezdomovkyně popsala, že ji vyhodili ze služebny, kam šla nahlásit, že byla znásilněna. Policista se jí prý vysmál a poučil ji, že „prostitutku nelze znásilnit“.

Problémem neochoty policistů zabývat se stížnostmi bezdomovců, Romů či seniorů se odborně zabývala i antropoložka Markéta Vaňková. V jedné ze svých studií podrobně popsala praxi na jednom obvodním oddělení policie, které vyvinulo důmyslný systém, jak odrazovat oznamovatele trestných činů. Tento systém nazvala „brána“.

Jak překonat „bránu“?

„Když jdou tihle lidé něco hlásit, tak první, na koho narazí, je vrátný. Ten je také první, který se je snaží od oznámení odradit. Proto název „brána“,“ říká Pospíšilová.

Klasickou ukázkou je příběh osmašedesátiletého muže z jedné vesnice na Valašsku. Byl obětí domácího násilí a šikany od svého syna a snachy. Když přišel se svým problémem na služebnu, vrátný použil hned několik triků, jak se ho zbavit. Začalo to sdělením „to máte v rodině a s tím my nic neuděláme“. Nakonec mu vrátný sdělil, že policista, který to má na starosti, už nepříjde. Starý pán přišel druhý den. Ale bylo mu řečeno, že nefunguje počítač. Další návštěvy služebny si již rozmyslel. „Někteří policisté využívají nízkého právního povědomí lidí, kteří nevědí, co hlásit mohou a co ne. Ale mají problém a věří, že jim ta policie pomůže. Jenomže ten vrátný, který je většinou civilním zaměstnancem, ani to není policista, tak ten pro ně představuje hned tu první zeď,“ říká Pospíšilová.

„Stává se to, ale zásadní problém to není“ Vedení policie sice připouští, že se tento problém vyskytuje, ale nevidí ho jako zásadní. „Nemůžeme vyloučit, že k jednotlivým pochybením policistů přijímajících oznámení může dojít. Povinnost přijmout oznámení je jim vštěpována neustále,“ říká Jan Melša z tiskového oddělení policejního prezidia.

„Čas od času se to stává, ale není to oblast, kde by policii nejvíce tlačila bota. Stížností, kdy si někdo stěžoval, že s ním policista nechtěl projednat trestní oznámení, řešíme minimum,“ dodává Jiří Poláček, vedoucí odboru vnitřní kontroly pražské policie, který se zabývá pochybeními svých kolegů.

Není divu, že se o odmítnutých nedozví. „Ti lidé už pak většinou nemají chuť si stěžovat. Navíc je známo, že většina stížností obvykle bývá vyřízena jako neoprávněná,“ oponuje Pospíšilová.

Podle ní za to může mimo jiné špatný systém hodnocení práce policistů. „Když jsou hodnoceni podle počtu objasněných případů, logicky se jim pak nechce přijmout nějaký méně závažný, u kterého tuší, že jen obtížně najdou pachatele.“

„Když jdou tihle lidé něco hlásit, tak první, na koho narazí, je vrátný. A už ten se je snaží odradit.“ Kateřina Pospíšilová

Foto popis| JÍZDA. Vidět jsou dobře. Ale budou vám chtít pomoci, až je o to požádáte?

Foto autor| FOTO: MAFA - DALIBOR GLÜCK